

مرکز آموزشی و درمانی امام خمینی (ره) سراب

زخم بستر (bedsore)

(گروه هدف: بیماران)

تهیه و تنظیم:

پدرام عیسی زاده (کارشناس پرستاری)

و

واحد آموزش سلامت بیمارستان امام خمینی (ره) سراب

سال ۱۴۰۱

پیشگیری:

ملحفه ها باید خشک و صاف باشند آنها را به طور مرتب بررسی کنید

تغذیه مناسب باشد، رژیم سرشار از ویتامین E و C همراه با مایعات و نیز غذاهای پر پروتئین نظیر مرغ ماهی و گوشت ...

تغییر وضعیت مرتب را هر یک تا دو ساعت باید انجام دهید و در مناطق استخوانی مثل قوزک پا هر ۱۵ دقیقه این کار را انجام دهید. در حین تغییر وضعیت باید عضلات نیز ورزش داده شوند تا جریان خون بهتر برقرار شود این مساله بسیار مهم است ، بهترین وضعیت خوابیده به پشت و یا طاق باز چراکه در وضعیت نشسته احتمال زخم بستر در لگن بیشتر است.

شستشوی مرتب با آب و صابون در نواحی دچار زخم بسیار مهم است در زیر نواحی تحت فشار وسیله نرم بگذارید مانند تشک موج. سعی کنید نواحی مستعد زخم را در معرض هوا قرار دهید زخم هایی که در محیط مرطوب استریل نگه داشته میشوند سریع تر بهبود میابند.

بیمار در تخت حمام کند زیرا تمیزی پوست یکی از نکات مهم در پیشگیری و درمان زخم بستر است . پانسمان نواحی زخم شده را باید به طور مرتب انجام دهید.

سه مورد مهم در توصیه و آموزش درمانی:

۱. تغییر پوزیشن مداوم
۲. ماساژ نقاط تحت فشار
۳. پانسمان برای کاهش فشار

منبع

- کتاب پرستاری داخلی - جراحی برونز/لاکمن

توجه به عوامل تشدید کننده زخم:

بی حرکتی / کاهش تحرک / بی اختیاری ادرار و مدفوع / اختلالات گردش خون / عدم تغذیه مناسب / رطوبت و تعریق باعث تشدید زخم بستر میشود / تغییر وضعیت هر دو ساعت باید انجام گیرد.

مراحل درمان:

۱. اولین قدم کاهش فشار
۲. تمیز نگه داشتن و جلوگیری از عفونت زخم ضروری هست استفاده از ژل فوم و گاز برای پانسمان
۳. دبریدمان زخم
۴. آنتی بیوتیک تراپی به صورت موضعی و خوراکی
۵. جراحی برای تمیز کردن زخم و بهم رساندن لبه های زخم انجام میشود.

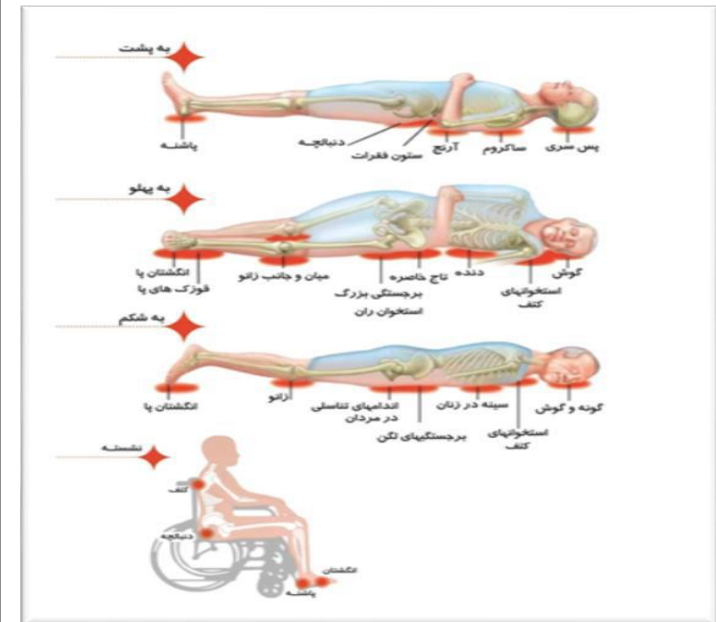
بهترین درمان پیشگیری است.

در درمان این بیماران تغذیه / جلوگیری از عفونت / شستشوی زخم با سرم / تغییر پوزیشن بیمار به صورت مداوم انجام می شود. امروزه از روش های نوینی برای درمان این زخم استفاده میشود که به پانسمان تخصصی معروف است. در این روش ها از پانسمان های پیش ساخته ای استفاده میشود که دارای نقره یا کربن جهت جلوگیری از عفونت و بوی نامطبوع زخم می باشند و یا مواد معدنی که در رشد سلول تاثیر دارند.

آشنایی با بیماری:

زخم بستر چیست؟

زخم بستر یا بد سور **bedsore** یا زخم فشاری ضایعه ای است که در پوست و بافت‌های زیر پوستی و بر اثر فشار ممتد و طولانی مدت بر پوست ایجاد میشود. زخم بستر اغلب در نقاطی از بدن ایجاد میشود که پوست روی یک برجستگی استخوانی قرار گرفته و در بین آنها عضله ای وجود ندارد مانند پاشنه.

نواحی مستعد زخم بستر و افراد مستعد به آن:

۱. افرادی که طولانی مدت بستری هستند.
۲. افرادی که بی اختیاری ادرار دارند.
۳. افرادی که تحرک ندارند.
۴. افرادی که هوشیاری ندارند.
۵. افرادی که روزانه به میزان کافی پروتئین ویتامین های E, C، کلسیم و روی دریافت نمیکنند.
۶. سن: به دلیل نازک و شکننده شدن پوست در سنین بالای ۸۵ سال احتمال زخم بستر بیشتر میشود.

علل تشکیل زخم بستر:

عوامل داخلی: بی حرکتی / کاهش حس / اسن / بیماری خصوصیات بدن / سوء تغذیه / عفونت
عوامل بیرونی: فشار زیاد در یک راستا / نیروهای کششی و برشی / آسیب فشاری / گرما / رطوبت / حالت بدن

علائم:

زخم بستر درجه یک (stage1):

منطقه درگیر در مقایسه با پوست سالم که تحت فشار نیست، دچار قرمزی گرمی درد و حالت سفتی و خشکی پوست میباشد

زخم بستر درجه دو (stage2):

اولین علائم آسیب و تخریب که علاوه بر علائم بالا تاول نیز مشاهده میشود.

زخم بستر درجه سه (stage3):

این مرحله با از بین رفتن تمام ضخامت پوست با نکروز و صدمه بافت زیر جلد همراه است.

زخم بستر درجه چهار (stage4):

از بین رفتن تمام ضخامت پوست توام با تخریب گسترده و نکروز بافت است که به صورت صدمه به عضلات استخوان و بافت زیرین بروز میکند.

زخم بستر درجه پنج (stage5):

یا غیر قابل درجه بندی: در این نوع زخم روی زخم از بافت نکروز به رنگ زرد قهوه ای یا سیاه پوشیده شده که تخمین عمق زخم همراه با برداشتن آن غیر ممکن میباشد.

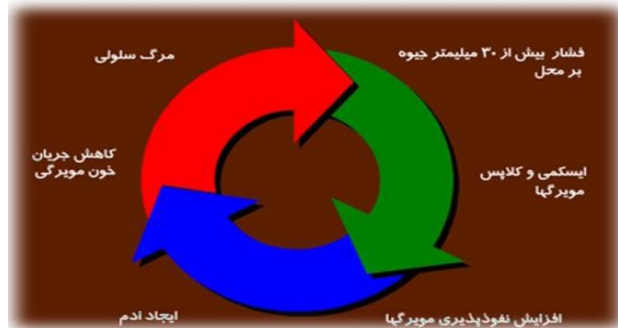
علائم بالینی:

خروج چرک از زخم بستر_ بوی نامطبوع زخم_ احساس درد گرما و افزایش قرمزی در پوست اطراف زخم_ تب

یافته های تشخیصی: آزمایش خون_ بررسی آزمایشگاهی بافت در ترشحات زخم بستر و تست های رادیولوژیک جهت تشخیص عفونت استخوان میباشد

فاکتور های موثر که سیر بیماری را تحت تاثیر قرار میدهد: ۱. شدت زخم ۲. نوع درمان ۳. سن بیمار ۴. حال عمومی بیمار ۵. وضعیت تغذیه ۶. توانایی حرکت بیمار

مکانیسم ایجاد زخم بستر:

اقدامات اولیه در زخم بستر:

اگر پوست تاول زده است آن را پاره نکنید.

مطلقاً از الکل جهت ماساژ دادن استفاده نکنید زیرا پوست را خشک میکند.

مطلقاً از پودر تالک استفاده نکنید چراکه منافذ را مسدود میکند.

از بنادین جهت شستشوی زخم استفاده نکنید برای شستشوی زخم از سرم شستشوی استفاده کنید.

نواحی قرمز شده را ماساژ ندهید بلکه اطراف آن را ماساژ دهید.

